

Archeologisch vooronderzoek Geetbets – Ganzenweg

Annick Van Staey, Jordi Bruggeman en Bénédicte Cleda

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba 091

Aard onderzoek: Prospectie
Vergunningsnummer: 2012/158bis
Naam aanvrager: Annick Van Staey
Naam site: Geetbets, Ganzenweg

Opdrachtgevers: Gemeente Geetbets, Dorpsstraat 7, 3450 Geetbets
Opdrachtnemer: All-Archeo bvba, Barelveldweg 4, B-2880 BORNEM
Terreinwerk: Annick Van Staey, Bénédicte Cleda, Natasja Reyns en Jordi Bruggeman
Administratief toezicht: Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, Marc Brion, Dirk Boutsgebouw,
Diestsepoort 6, bus 94, 3000 LEUVEN

Rapportage: All-Archeo bvba
Determinaties: drs. Jordi Bruggeman en dra. Natasja Reyns

All-Archeo bvba
Barelveldweg 4
B-2880 Bornem

info@all-archeo .be
0478 36 57 07
0498 15 84 40

D/2012/12.807/23

© All-Archeo bvba, 2012

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek. De aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegde gezag, zijnde het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING.....	5
2 PROJECTGEGEVENS EN AFBAKENING ONDERZOEK.....	6
2.1 Afbakening studiegebied.....	6
2.2 Aard bedreiging.....	7
2.3 Onderzoeksopdracht	7
3 BESCHRIJVING REFERENTIESITUATIE.....	9
3.1 Landschappelijke context.....	9
3.1.1 Topografie.....	9
3.1.2 Hydrografie.....	9
3.1.3 Bodem.....	10
3.2 Beschrijving gekende waarden.....	11
3.2.1 Historische gegevens.....	11
3.2.2 Archeologische voorkennis.....	12
3.2.3 Inschatting intactheid archeologisch erfgoed en archeologische potentie.....	13
4 RESULTATEN TERREINONDERZOEK.....	15
4.1 Toegepaste methoden & technieken.....	15
4.2 Bodem.....	15
4.3 Bespreking sporen.....	17
4.4 Afbakende sites.....	20
4.5 Besluit.....	21
5 WAARDERING.....	23
5.1 Romeinse tijd.....	23
5.2 Overige deel van het terrein.....	23
6 ANALYSE VAN DE GEPLANDE SITUATIE: EFFECTEN.....	25
7 AANBEVELINGEN.....	27
7.1 Adviezen	27
8 BIBLIOGRAFIE.....	29
8.1 Publicaties.....	29
8.2 Websites.....	29
9 BIJLAGEN.....	31
9.1 Lijst van afkortingen.....	31
9.2 Glossarium.....	31
9.3 Archeologische periodes.....	31
9.4 Plannen en tekeningen.....	31
9.5 Sporenlijst.....	31
9.6 Vondstenlijst.....	33
9.7 Monsterlijst.....	33
9.8 CD-rom.....	33

1 Inleiding

Naar aanleiding van de realisatie van een sport- en recreatieterrein in de gemeente Geetbets, werd door Onroerend Erfgoed een archeologische prospectie met ingreep in de bodem aanbevolen.

Deze opdracht werd op 28 maart 2012 aan All-Archeo bvba toegewezen. Het terreinwerk werd uitgevoerd op 3 en 4 mei 2012, onder leiding van Annick Van Staey en met medewerking van Bénédicte Cleda, Natasja Reyns en Jordi Bruggeman. De bedoeling van het onderzoek was om binnen het plangebied archeologisch erfgoed te karteren en het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed te lokaliseren, te interpreteren en te waarderen. Op die manier kan advies uitgebracht worden over eventuele vervolgstappen met betrekking tot het archeologisch vrijgeven van het plangebied en het definiëren van eventuele sites die verder onderzocht dienen te worden.

De eindbeslissing over het vrijgeven van de gronden en/of archeologisch vervolgonderzoek ligt bij het Agentschap Onroerend Erfgoed.

2 Projectgegevens en afbakening onderzoek

2.1 Afbakening studiegebied

Het projectgebied is gelegen in de provincie Vlaams-Brabant, gemeente Geetbets (Fig. 1), percelen 369 M2 L2 K2 (kadaster Geetbets, 1ste afdeling, sectie B). Het onderzoeksgebied beslaat een oppervlakte van circa 3 ha en is volgens het gewestplan gelegen in agrarische gebieden (0900).

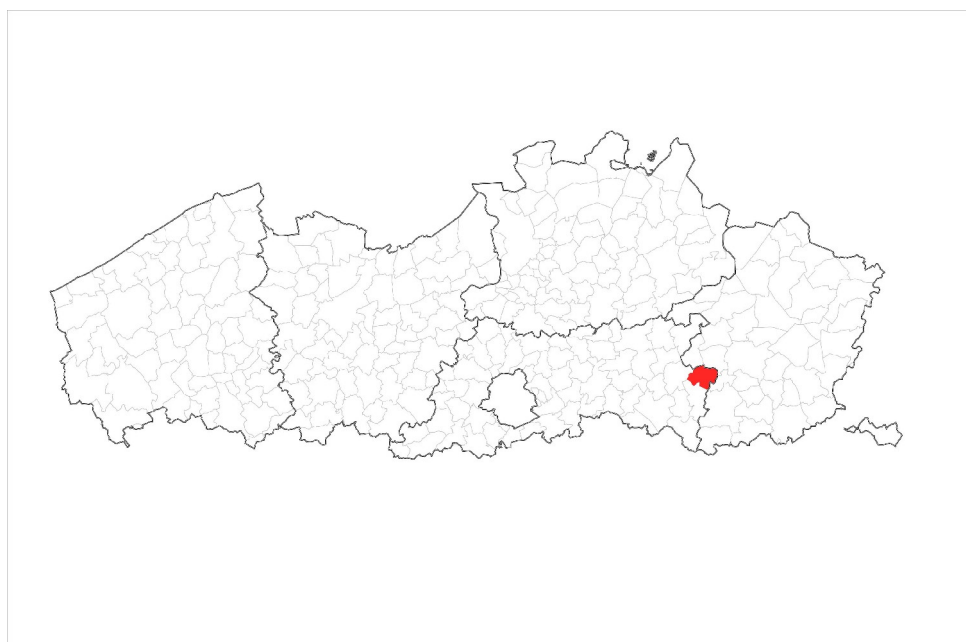

Fig. 1: Situeringsplan Geetbets

- Administratieve gegevens met betrekking tot de locatie van het onderzoek:
 - Provincie: Vlaams-Brabant
 - Locatie: Geetbets
 - Plaats: Ganzenweg
 - x/y Lambert 72-coördinaten:
 - 201857; 176752
 - 201950; 176548
 - 201852; 176495
 - 201734; 176703

Het projectgebied (Fig. 2) is gelegen ten noordwesten van de dorpskern en is omsloten door de Ganzenweg in het noorden en het oosten, en de Kolkstraat in het westen.

Fig. 2: Kleurenorthofoto met een situering van het onderzoeksgebied (maps.google.nl)

2.2 Aard bedreiging

Er wordt op het terrein een sport- en recreatieterrein gepland (Fig. 3). Dit impliceert dat het bestaande bodemarchief grondig verstoord zal worden. Er werd daarom een prospectie met ingreep in de bodem aanbevolen, zodat een inschatting kan gemaakt worden van eventueel op het terrein aanwezige archeologische waarden, alvorens de werken met betrekking tot de verkaveling van start mogen gaan.

2.3 Onderzoeksopdracht

De bedoeling van het onderzoek is het vaststellen van de eventuele aanwezige archeologische waarden en deze in relatie tot hun context te interpreteren en zo correct mogelijk te waarderen om de gevolgen van de geplande bedreiging te kunnen inschatten. Hieruit moet dan een advies voortvloeien met betrekking tot de volgende stappen. Dit kan het vrijgeven van de terreinen of de noodzaak van een eventueel vervolgonderzoek omvatten. Om een weloverwogen waardering te kunnen voorstellen, is een prospectie met ingreep in de bodem aangewezen.

Een aantal vragen dienden in het bijzonder beantwoord te worden:

- zijn er sporen aanwezig?
- zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- hoe is de bewaringstoestand van de sporen (goed, gebioturbeerd)?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

Fig. 3: Ontwerpplan

3 Beschrijving referentiesituatie

3.1 Landschappelijke context

3.1.1 Topografie

Op de topografische kaart is het gebied gelegen tussen 32,5 en 35 m TAW (Fig. 4). De omgeving kent veel hoogteverschillen. Het terrein is gelegen op een oostelijke helling.

Het onderzoeksgebied is in het traditionele landschap Zandlemige Hageland. Dit landschap wordt gekenmerkt door beboste heuvelruggen en valleien met geassocieerde wegen en bewoning (520000).

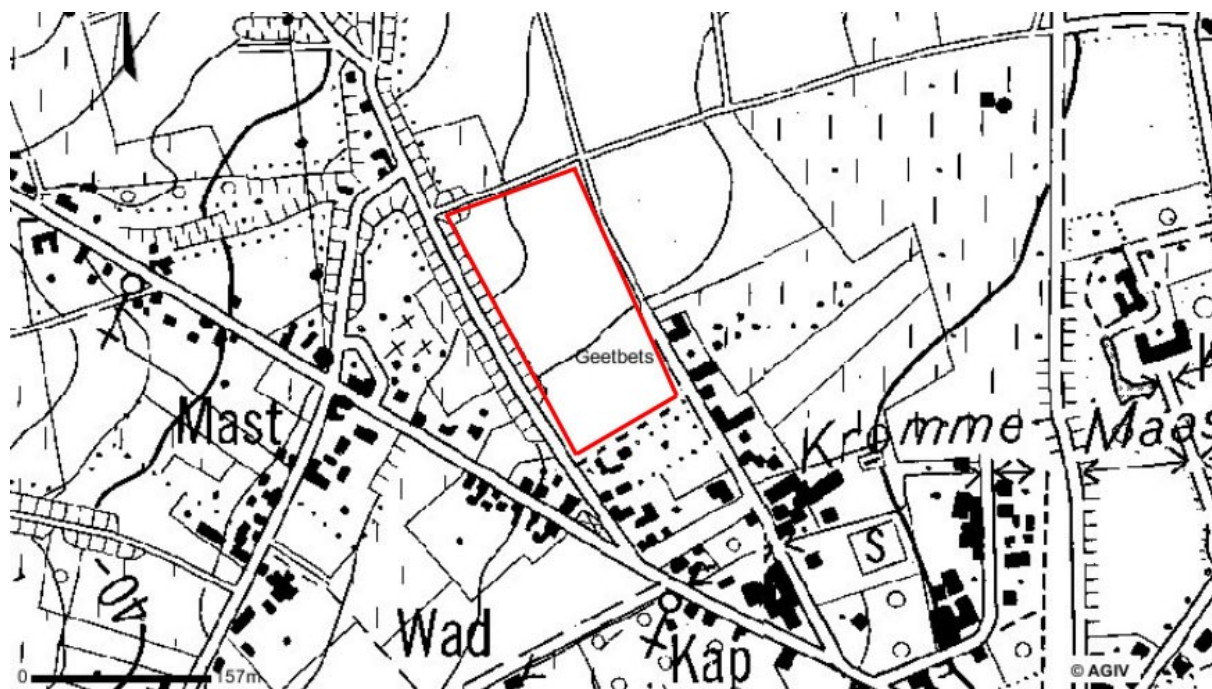

Fig. 4: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen>)

3.1.2 Hydrografie

Het gebied is gelegen binnen het Demerbekken, in de subhydrografische zone van de Gete van samenvloeiing Grote en Kleine Gete (excl) tot monding in Demer. Ten zuiden van het terrein loopt de Krommaasbeek (Fig. 5).

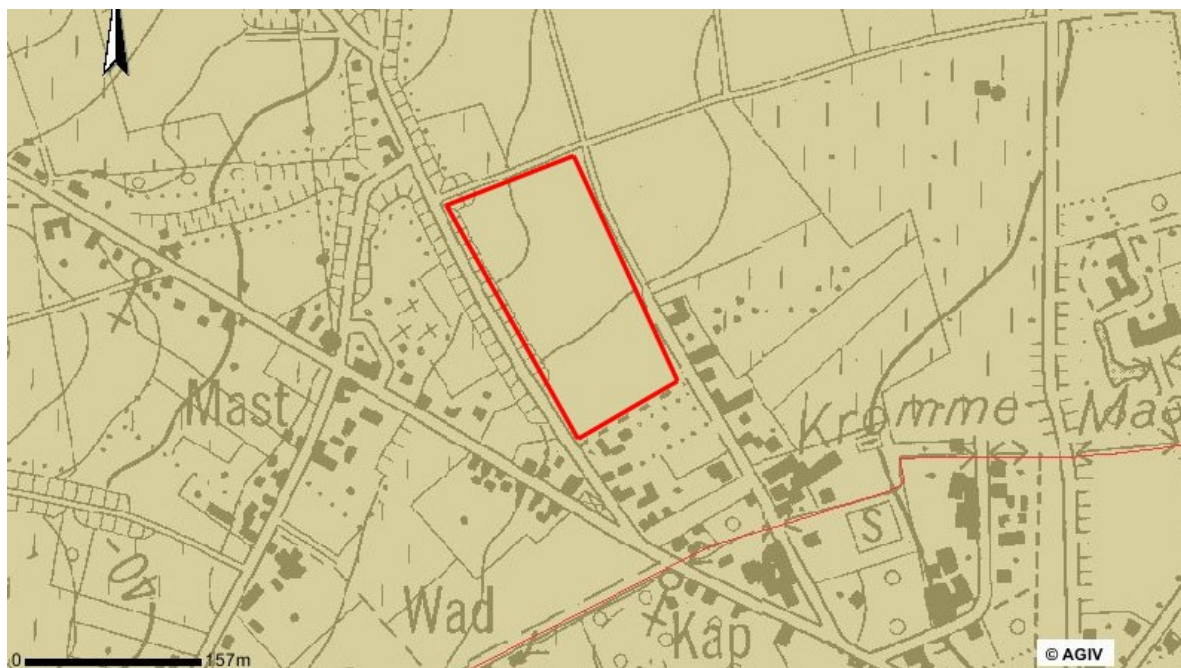

Fig. 5: Hydrografie (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/vha>)

3.1.3 Bodem

Het gebied is gelegen in de Zandleemstreek. De geologische ondergrond bestaat uit de formatie van Boom (Bm), een formatie uit het Vroeg-Oligoceen, gekenmerkt door blauwgrijze tot bruinzwarte klei, zandhoudend, afgewisseld dunne lagen silt, septaria horizonten.¹

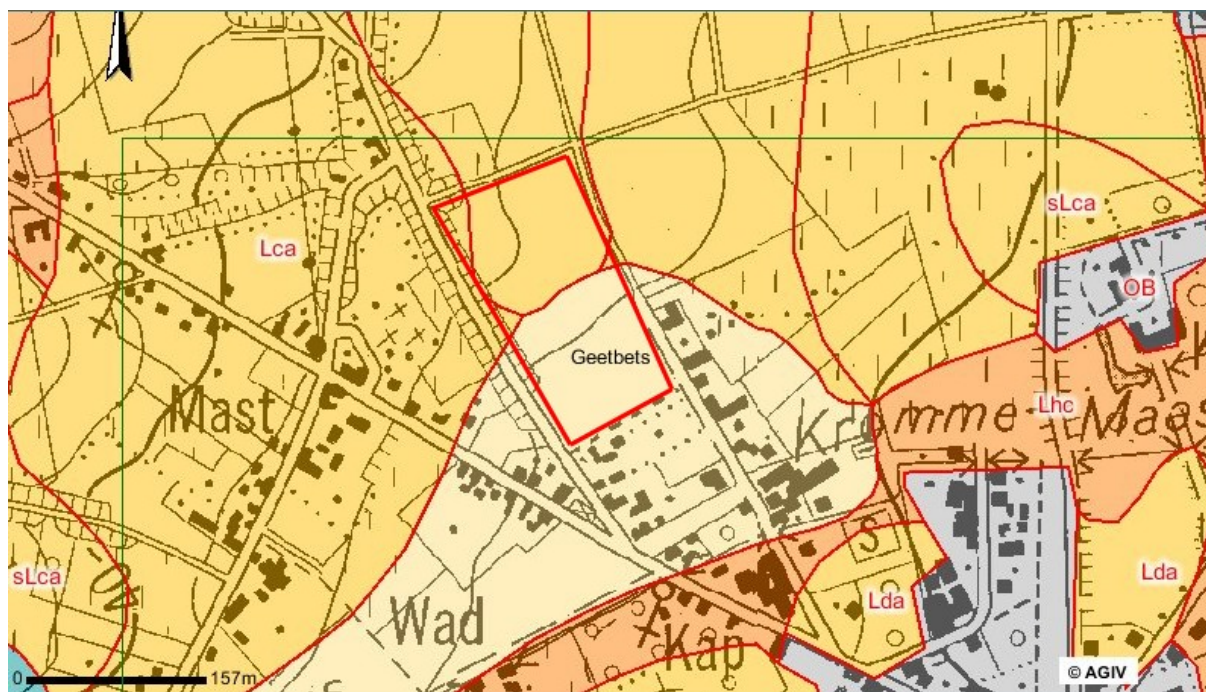

Fig. 6: Bodemkaart (<http://www.agiv.be>)

De bodem is op de plaats van het projectgebied op de bodemkaart weergegeven als matig droge zandleembodem met textuur B horizont, met zand op geringe diepte (sLca), in het noorden van

¹ <http://dov.vlaanderen.be>

het projectgebied en als droge zandleembodem zonder profiel in het zuiden van het projectgebied. Een deeltje van het projectgebied in het noordwesten, wordt weergegeven op de bodemkaart als matig droge zandleembodem met textuur B horizont (Lca). Ten noordoosten van het projectgebied is de grond eveneens een matig droge zandleembodem met textuur B-horizont (Lca) (Fig. 6).

3.2 Beschrijving gekende waarden

3.2.1 Historische gegevens

Geetbets is een fusie van enerzijds Geetbets zelf, op de linkeroever van de Gete, een dorp dat steeds behoort heeft tot het hertogdom Brabant en Rummen en Grazen anderzijds, op de rechteroever van de Gete. Deze behoorden tot de Franse revolutie toe aan het graafschap Loon, het latere prinsbisdom Luik. Doordat deze streek op de eerste verdedigingslinie van het hertogdom Brabant lag, was het een gebied waar troepen de oogsten vernielden en opeisten. Hierdoor bleef de streek arm.

Geetbets is mogelijk ontstaan rond een motte, het Hof ten Hove (CAI 1636), iets ten zuiden van de huidige dorpskerk. De motte lag niet ver van de baan die de steden Zoutleeuw en Halen verbond en pal naast de Gete. Van hieruit hield men ook toezicht op de scheepvaart op de Gete en tot de inkomsten behoorden ook een deel van het recht op doorvaart van de schepen. De motte verdween waarschijnlijk in de tweede helft van de 16de eeuw, toen andere heerlijkheden belangrijker geworden waren.²

Fig. 7: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (<http://www.ngi.be>)

Op de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), kan gezien worden dat het projectgebied gelegen is in landbouwgebied (Fig. 7). Het huidige stratenplan is goed te herkennen op de Ferrariskaart. De Ganzenweg en de Kolkstraat die het projectgebied omsluiten, waren toen reeds aanwezig. Ten oosten van het

² [Http://www.geetbets.be/website/3-www/7-www.html](http://www.geetbets.be/website/3-www/7-www.html)

onderzoeksgebied is de omwalde site “De Flierbeek” te zien. Op de Atlas der Buurtwegen uit circa 1841 kan gezien worden dat in de zone nog steeds geen bewoning aanwezig is (Fig. 8).

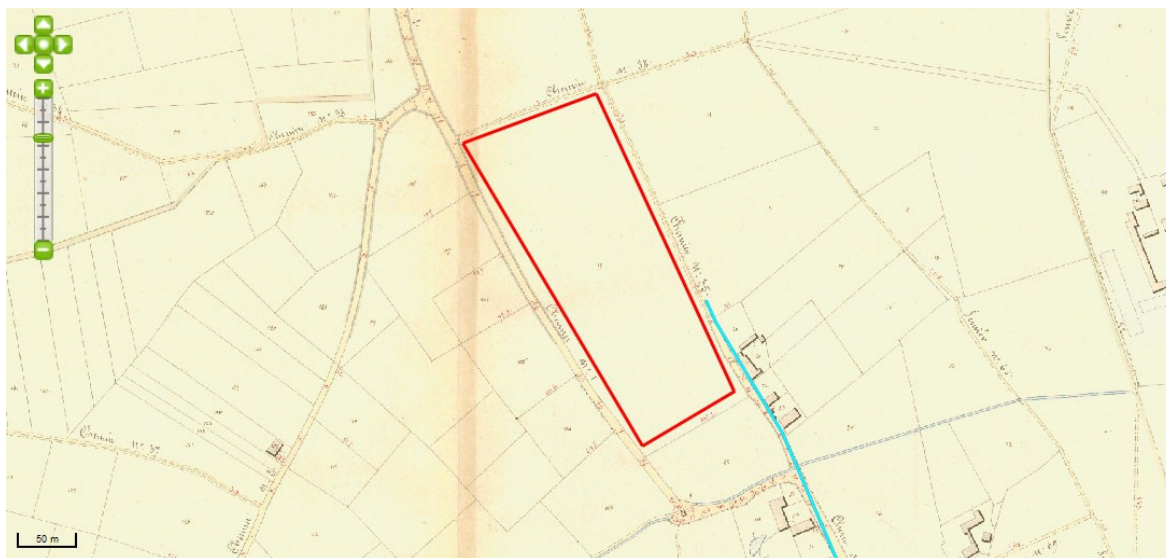

Fig. 8: Atlas van de Buurtwegen (<http://www.gisoost.be/ATLASBW/>)

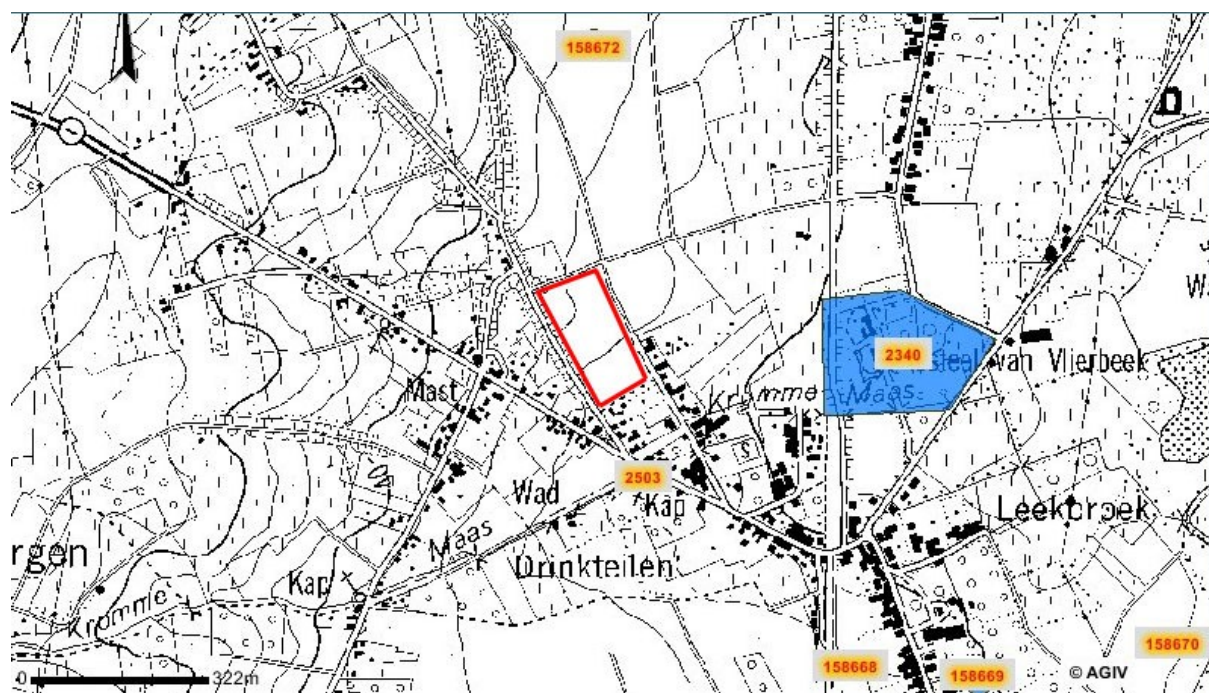

Fig. 9: Overzichtskaart CAI

3.2.2 Archeologische voorkennis

In en nabij het projectgebied zijn volgens de Centraal Archeologische Inventaris (Fig. 9) volgende archeologische waarden aanwezig:

- CAI 158668: Steenstraat I, aardewerk uit de volle middeleeuwen
- CAI 158669: Steenstraat II, lithisch materiaal (afslagen, kling) uit het mesolithicum en uit het neolithicum; aardewerk uit de volle middeleeuwen; aardewerk, musketkogels en munten uit de late middeleeuwen.
- CAI 158670: Gete, lithisch materiaal (afslagen, klingen, kernen, schrabbers) uit het mesolithicum; aardewerk uit de ijzertijd; aardewerk uit de vroege middeleeuwen; grote aantallen aardewerk uit de late middeleeuwen.
- CAI 158672: Ganzenweg-Baanstok, lithisch materiaal (afslagen, klingen) uit het neolithicum; munten van onbepaalde datering.
- CAI 2340: kasteel van Vlierbeek, site met walgracht uit de 18de eeuw. Deze was ook reeds te zien op historisch kaartmateriaal (zie hoger).
- CAI 2503: Onze-Lieve-Vrouw kapel uit de 16de eeuw

3.2.3 Inschatting intactheid archeologisch erfgoed en archeologische potentie

Het projectgebied en de omgeving ervan bevatten enkele gekende archeologische waarden. De vondsten zijn toe te schrijven aan de steentijd, de ijzertijd en de middeleeuwen. De kans is dan ook reëel dat resten uit deze periodes aangetroffen worden op het terrein. Een inschatting van de aanwezigheid van sporen uit andere periodes is moeilijker in te schatten.

4 Resultaten terreinonderzoek

4.1 Toegepaste methoden & technieken

De totale af te graven oppervlakte bedroeg minstens 12,5 % van het te prospecteren terrein, respectievelijk 10 % door middel van proefsleuven en 2,5 % door middel van kijkvensters en/of dwarssleuven. De bovengrond werd verwijderd tot op het archeologisch leesbare niveau, bepaald door de leidinggevende archeoloog.

Tijdens het onderzoek werd de methode van continue sleuven gebruikt:

- parallelle proefsleuven ononderbroken over het volledige terrein;
- de afstand tussen de proefsleuven bedroeg niet meer dan 15 m (van middenpunt tot middenpunt);
- de minimale breedte van een sleuf was één graafbak breed, in dit geval 1,80 à 2 m.

Alle sporen, werkputten en minstens één representatief bodemprofiel per werkput werden fotografisch vastgelegd. De profielen werden zo gekozen dat een overzicht verkregen werd van de bodemopbouw van het volledige onderzoeksgebied. Daarnaast werden alle hoofdmeetpunten, proefsleuven, vlakken, profielen, sporen en aanlegvondsten topografisch ingemeten.

Het projectgebied omvat een oppervlakte van circa 2,03 ha (of 20283 m²). Het onderzoek geeft volgende getallen als resultaat:

- Onderzoekbare zone: 20283 m²
 - Te onderzoeken zone door middel van proefsleuven = 10 % of 2028 m²
 - Te onderzoeken zone door middel van kijkvensters en dwarssleuven = 2,5 % of 507 m²
- Onderzochte oppervlakte:
 - Aantal aangelegde werkputten: 13 = 2415 m²
 - Aantal aangelegde kijkvensters en dwarssleuven: 6 = 755 m²

4.2 Bodem

Fig. 10: WP5 PR1

Fig. 11: WP8 PR1

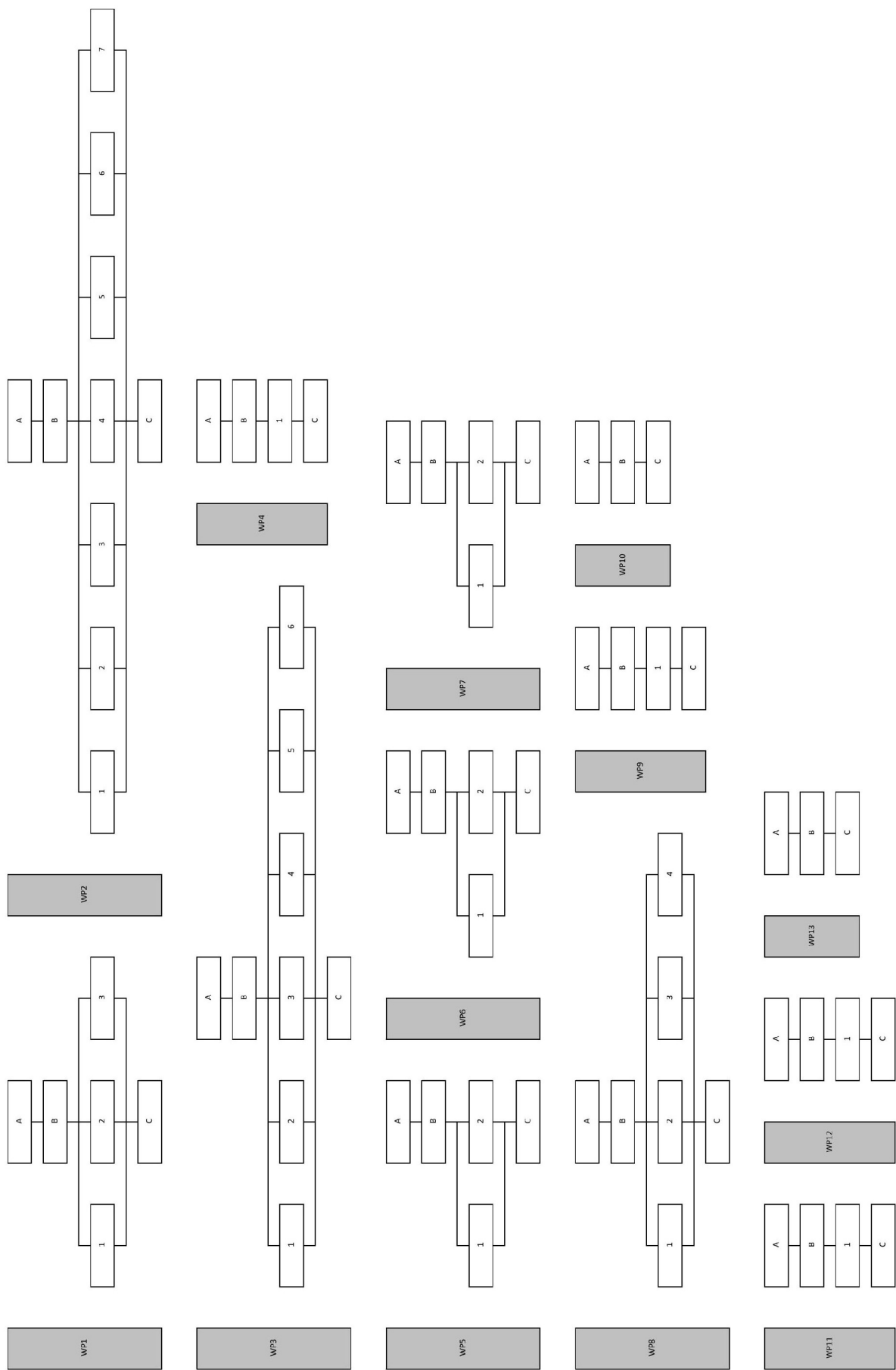

Fig. 12: Harrismatrix

Over het merendeel van het onderzoeksgebied bevindt het archeologisch niveau zich op circa 50 tot 78 cm onder het maaiveld, tussen 31,85 en 35,76 m TAW. Het archeologisch niveau bevindt zich in het noorden van het terrein tussen 50 en 60 cm onder het maaiveld en in het zuiden van het terrein tussen 60 en 78 cm. Over het volledige terrein is een bodemopbouw te herkennen die bestaat uit een A-horizont, gevolgd door een B-horizont en die ligt op de C-horizont (Fig. 10, Fig. 11).

4.3 Bespreking sporen

In totaal werden 30 sporen aangetroffen. Het gaat om 13 antropogene sporen en 17 natuurlijke sporen (Fig. 12).

Greppels

Tijdens het onderzoek werd een greppel aangetroffen die over enige afstand gevolgd kon worden. Deze bevindt zich in het noorden van het terrein en is noordwest-zuidoost geïoriënteerd. De greppel heeft een homogene bruine vulling en een breedte variërend tussen 30 en 60 cm.

Structuur	Spoornummers	Oriëntatie	Datering
G1	WP1S1, WP2S7, WP3S2	NW-ZO	Onbepaald

Door middel van een uitbreiding op werkput 3 kon vastgesteld worden dat de greppel eindigt tussen werkput 3 en werkput 4 (Fig. 13). Bij gebrek aan vondstenmateriaal is de datering van het spoor onduidelijk.

Fig. 13: WP3 S2: einde greppel

Romeins brandrestengraf

In werkput 7 werd een brandrestengraf aangetroffen dat op basis van vondstenmateriaal in de Romeinse periode gedateerd kan worden. WP7S1 is een vierkant spoor van 1,43 bij 1,39 m, met een uitbreiding in de noordelijke hoek en een diepte van 32 cm (Fig. 14). De vulling bestond uit een houtskoolrijk pakket met daarboven een homogene bruine inzakkingslens (Fig. 15). De noordelijke uitbreiding is vermoedelijk een nis waarvan slechts de bodem bewaard is gebleven.

Een bulkstaal werd ingezameld van de inzakkingslens (10 l) en van het houtskoolrijk pakket (20 l).

Fig. 14: WP7 S1 Brandrestengraf vlakfoto

Fig. 15: Brandrestengraf coupefoto

In de vulling werden verschillende fragmenten aardewerk aangetroffen, waaronder twee bodemfragmenten. Het gaat om minimum twee individuen gladwandig aardewerk (V006 – Fig. 17 en V007), vermoedelijk afkomstig van een kruik en/of beker.³ Deze kruikwaar doet een datering in de laat-Romeinse periode vermoeden.

Fig. 17: V006 Bodemfragment schaal 1:3

Fig. 16: V004 Weefgewichtje

Daarnaast werden in hetzelfde spoor ook verschillende nagels en een weefgewichtje gevonden (V004 – Fig. 16).

Rondom het spoor werd een kijkvenster aangelegd zonder verder resultaat. Gezien de geïsoleerde ligging werd het graf reeds tijdens het vooronderzoek opgegraven. Dergelijke graven worden ook veldgraven genoemd.⁴

Fig. 18: WP3 S1 en S2

Fig. 19: WP8 S4

³ Hiddink 2011

⁴ Messiaan *et al.* 2012

Fig. 20: WP3 S6 Vlakfoto

Fig. 21: WP3 S6 Coupefoto

Kuilen

Er werden in totaal vier kuilen aangetroffen, verspreid over het terrein. WP2S2 heeft een lichte grijsbruine gevlekte vulling, is onregelmatig van vorm en heeft een doorsnede van 83 cm. WP2S5 heeft een lichtbruine homogene vulling en is eerder afgerond rechthoekig van vorm, met afmetingen van 70 bij 92 cm. Het gaat om een recente begraving van een dier. WP3S1 (Fig. 18) is een rond spoor met een homogene donkerbruine vulling en een diameter van 1,28 m. WP8S4 (Fig. 19) heeft een bruine gevlekte vulling, is onregelmatig van vorm en is 1,97 m lang.

In geen van de kuilen, behalve die met dierlijk botmateriaal, werd vondstenmateriaal aangetroffen. Op basis van stratigrafische relaties kunnen deze sporen echter wel in de nieuwste tijd gedateerd worden. Andere mogelijke kuilen bleken na couperen natuurlijk te zijn (WP3 S6 - Fig. 20, Fig. 21 en WP4 S1 - Fig. 22, Fig. 23).

Fig. 22: WP4 S1 Vlakfoto

Fig. 23: WP4 S1 Coupefoto

Paalsporen

Er werd één paalspoor aangetroffen in het zuidelijke deel van het terrein, circa 65 meter ten noorden van het brandrestengraf. WP8S1 (Fig. 24, Fig. 25) is een rond spoor met een lichte bruingrijze gevlekte vulling en een diameter van 22 cm. Het paalspoor is 14 cm diep bewaard. Bij gebrek aan vondstenmateriaal is geen datering mogelijk. Andere mogelijke paalsporen bleken na couperen opnieuw natuurlijk te zijn (WP1 S3 - Fig. 26, Fig. 27 en WP2 S4 - Fig. 28, Fig. 29).

Fig. 24: WP8 S1 Paalspoor vlakfoto

Fig. 25: WP8 S1 Paalspoor coupefoto

Fig. 26: WP1 S3 Vlakfoto

Fig. 27: WP1 S3 Coupefoto

Fig. 28: WP2 S4 Vlakfoto

Fig. 29: WP2 S4 Coupefoto

4.4 Afgebakende sites

Uit onderzoek van het aangetroffen vondstmateriaal en de aanwezige sporen en structuren die hieruit reeds afgeleid konden worden, is niet gekomen tot de afbakening van een site. Door de geïsoleerde ligging van het Romeinse brandrestengraf werd dit spoor tijdens het vooronderzoek volledig onderzocht en bemonsterd.

4.5 Besluit

Het archeologisch vooronderzoek toont de aanwezigheid aan van menselijke activiteiten in het verleden. De aangetroffen sporen omvatten een greppelstructuur, enkele kuilen, een paalspoor en een Romeins brandrestengraf. Aan de hand van de evaluatie van de aangetroffen sporen en structuren, die (behalve het geïsoleerde brandrestengraf) voornamelijk in de nieuwste tijd gedateerd kunnen worden, werden geen sites afgebakend.

5 Waardering

5.1 Romeinse tijd

Het brandrestengraf situeert zich in het zuidelijk deel van het terrein.

Beleving

Belevingswaarde in functie van schoonheid en herinneringswaarde is niet van toepassing.

Fysieke kwaliteit

- Gaafheid
 - De gaafheid van het terrein lijkt goed. De sporen blijken goed bewaard te zijn.
- Conservering
 - De conservering van vondsten is goed. De bewaring van niet-verbrande organische resten lijkt weinig waarschijnlijk.

Inhoudelijke kwaliteit

De aangetroffen resten uit de Romeinse tijd sluiten geenszins aan bij eerdere vondsten uit deze periode in de nabije omgeving (zie hoger). Het toont dan ook de aanwezigheid van Romeinse sporen in dit gebied aan.

Brandrestengraven zijn een wijd verspreid funerair gebruik in heel Vlaanderen in de Romeinse periode. Op basis van andere voorbeelden van veldgraven kan men vooral afleiden dat het grafritueel in deze periode zeer divers is. Onderzoek van dergelijke graven kunnen dan ook meer inzicht bieden op de diversiteit binnen het Romeins grafritueel alsook eventuele lokale en regionale verschillen en overeenkomsten in kaart brengen.⁵

5.2 Overige deel van het terrein

De aangetroffen sporen in het overige deel van het terrein omvatten greppels en kuilen. Ze dateren uit de nieuwste tijd.

Beleving

Belevingswaarde in functie van schoonheid en herinneringswaarde is niet van toepassing.

Fysieke kwaliteit

- Gaafheid
 - De gaafheid van het terrein lijkt hier enigszins aangetast. Dit blijkt uit de ondiepe bewaring van de aanwezige sporen.
- Conservering
 - De conservering van vondsten is goed. De bewaring van niet-verbrande organische resten is weinig waarschijnlijk.

Inhoudelijke kwaliteit

De aangetroffen greppelstructuur lijkt van inhoudelijke kwaliteit eerder beperkt op archeologisch vlak. De belangrijkste informatiewaarde is de functie als perceelsgrens en de informatieve waarde lijkt dan ook vooral te liggen op historisch-ecologisch vlak. Ook de aanwezigheid van de overige sporen heeft een beperkte inhoudelijke kwaliteit.

Het archeologisch onderzoek van het terrein heeft echter wel een inhoudelijke kwaliteit in de zin dat het informatie bijdraagt aan de landschapsarcheologie, en verder ook aan een holistische

5 Messiaen *et al.* 2012

‘culturele biografie’ van het landschap. Dit is interessant om de aard, verspreiding en ‘kwaliteit’ van het archeologisch erfgoed te kunnen inschatten.⁶

⁶ http://www.onderzoeksbalans.be/onderzoeksbalans/archeologie/methoden_en_technieken/terreinevaluatie/inleiding

6 Analyse van de geplande situatie: effecten

Door middel van een analyse van de geplande situatie wordt onderzocht op welke wijze en in welke mate de effecten, zijnde de geplande ingreep in de bodem, de aanwezige archeologische waarden zal beïnvloeden. Dit maakt mogelijk om voor de verschillende effecten, adviezen op te stellen.

Fysieke aantasting van archeologische waarden

De aanleg van de nieuwe sportinfrastructuur noodzaakt een aantal bodemingrepen die tot op zekere diepte het bodemarchief volledig zullen vergraven.

Aantasting ensemblewaarde van archeologische waarden

De ensemblewaarde van de archeologische waarden is vrij goed bewaard. De geplande bodemingreep zal de ensemblewaarde sterk aantasten.

Degradatie van archeologische waarden

De kans op bewaring van organisch materiaal is doorgaans beperkt.

Deformatie van archeologische waarden

Als gevolg van de druk uitgeoefend door de in te planten gebouwen, zal ook een deel van de onderliggende bodem die niet onmiddellijk fysiek aangetast is, gecompacteerd worden. Ook de zware werfmachines zullen de bodem enigszins verstoren in de zones die niet onmiddellijk fysiek worden aangetast.

7 Aanbevelingen

7.1 Adviezen

Op basis van de waardering van de aangetroffen archeologische sporen, structuren en site en een analyse van het geplande grondverzet, worden voor het onderzoeksgebied de volgende opties overwogen:

Door middel van het uitgevoerde vooronderzoek werden voor het gehele terrein de verschillende archeologische waarden in voldoende mate in kaart gebracht en geïnterpreteerd. Verder archeologisch onderzoek hiervan lijkt dan ook weinig zinvol. De aanwezigheid van een Romeins brandrestengraf levert wel interessante informatie op en toont de aanwezigheid van Romeinse resten in dit deel van Geetbets aan. Na uitbreiding van de sleuf ter hoogte van het Romeins brandrestengraf werd geconstateerd dat het om een geïsoleerd graf gaat. In overleg met Marc Brion van het Agentschap Onroerend Erfgoed werd besloten tot het opgraven en bemonsteren van dit graf. Bijgevolg wordt geadviseerd dat het onderzochte terrein vrijgegeven wordt.

Niettegenstaande de vrijgave van het terrein wordt geadviseerd, is een bijkomend natuurwetenschappelijk onderzoek van de genomen monsters wenselijk.

Natuurwetenschappelijk onderzoek

Het natuurwetenschappelijk onderzoek van andere Romeinse graven toont aan dat dergelijk onderzoek niet enkel verdere informatie biedt omtrent het dodenbestel, maar ook meer inzicht verschaft in het landschap rondom het grafveld en de nederzetting. Aangezien bij het aantreffen van geïsoleerde graven meestal niet wordt overgegaan tot vervolgonderzoek is het raadzaam om een minimale inspanning van verder natuurwetenschappelijk onderzoek te doen, zodoende het fenomeen van Romeinse veldgraven zowel op lokale als op regionale schaal beter te begrijpen.⁷ De kennis van dergelijke funeraire rituelen is op zijn best beperkt te noemen.⁸

Concreet wordt voorgesteld om volgende natuurwetenschappelijke onderzoeken uit te voeren:

- Houtskooldeterminatie. Door middel van dit onderzoek kan vastgesteld worden welke houtsoorten werden gebruikt voor de brandstapel;
- ¹⁴C-datering. Heeft tot doel een spoor absoluut in de tijd te kunnen plaatsen. Ter controle worden twee ¹⁴C-dateringen voorgesteld.

7 Messiaen *et al.* 2012

8 http://www.onderzoeksbalans.be/onderzoeksbalans/archeologie/romeinse_tijd/bronnen/archeologisch/begraving

8 Bibliografie

8.1 Publicaties

Messiaan, L./Hoorne, J./Laloo, P./Wuyts, F., 2012: *Gallo-Romeinse veldgraven in West-Vlaanderen: proefsleuven campagnes te Alveringem, Heule, Ieper, Izegem en Oekene (2010-2012)*, SIGNA 2012, 70-75.

Hiddink, H. 2011: Romeins aardewerk van de Zuid-Nederlandse Zandgronden, Amsterdam.

8.2 Websites

Agentschap voor geografische informatie Vlaanderen (2012)
<http://geo-vlaanderen.agiv.be/>

Centraal Archeologische Inventaris (2012)
<http://cai.erfgoed.net/cai/index.php>

Databank ondergrond Vlaanderen (2012)
<http://dov.vlaanderen.be>

GISoost, Geografisch informatiesysteem – Provincie Oost-Vlaanderen (2012)
<http://www.gisoost.be>

Nationaal geografisch instituut (2012)
<http://www.ngi.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2012)
Vlaams instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)
<http://www.onderzoeksbalans.be>

Gemeente Geetbets, geschiedenis (2012)
<http://www.geetbets.be/website/3-www/7-www.html>

9 Bijlagen

9.1 Lijst van afkortingen

CAI	Centrale Archeologische Inventaris
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
DHM	Digitaal hoogtemodel

9.2 Glossarium

Ex situ	Tegenovergestelde van in situ.
Hydrografie	Beschrijving van de fysische eigenschappen van waterlichamen en het aangrenzende land.
In situ	Term gebruikt voor de aanduiding van archeologische resten die in dezelfde toestand worden teruggevonden als ze in het verleden door de mens zijn achtergelaten.
Off-site	Sporen die niet onmiddellijk aan een site kunnen toegewezen worden.
Onderzoeksgebied	Deel van het plangebied dat onderworpen is aan een archeologisch (voor)onderzoek.
Plangebied	Het terrein waarop een bodemverstorende activiteit wordt gepland of uitgevoerd.
Spijker	Bijgebouw dat dienst doet als opslagplaats.

9.3 Archeologische periodes

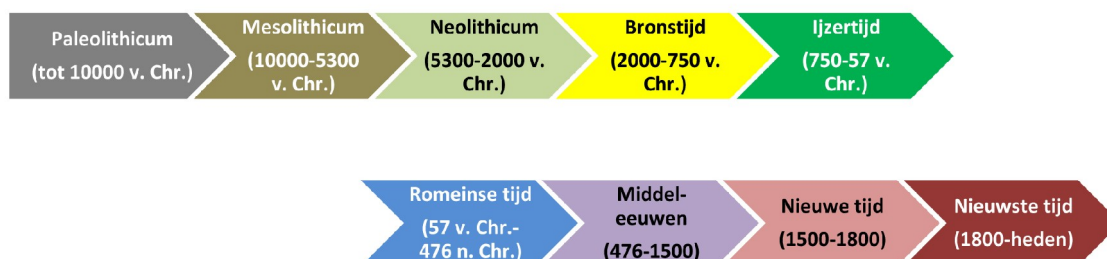

Fig. 30: Archeologische periodes

9.4 Plannen en tekeningen

- Plan 1: Situering op het kadasterplan
- Plan 2: Situering op geplande toestand
- Tekening 1: Profieltekeningen
- Tekening 2: Coupetekeningen

9.5 Sporenlijst

Datum	WP	S	D/L	Hoofdkleur	Bijkleur	HOM/HET	ompactheid	samenstelling	vorm	aflijning	opmerkingen/vondsten	interpretatie	A/N	Coupe
3/05/2012	1	1	licht	bruin		homogeen	vrij	leem	rechthoekig	duidelijk		gracht		
3/05/2012	1	2	licht	grijs	bruin	homogeen	vrij	leem	onregelmatig	duidelijk		natuurlijk		
3/05/2012	1	3	licht	bruin	grijs	gevekt	vrij	leem	onregelmatig	duidelijk		paalspoor	natuurlijk	ja
3/05/2012	2	1	licht	grijs	bruin	gevekt	vrij	leem	onregelmatig	onduidelijk		natuurlijk		
3/05/2012	2	2	licht	grijs	bruin	gevekt	vrij	leem	onregelmatig	onduidelijk		kuil		
3/05/2012	2	3	licht	bruin		homogeen	vrij	leem	onregelmatig	duidelijk		natuurlijk		
3/05/2012	2	4	licht	bruin		gevekt	vrij	leem	onregelmatig	onduidelijk		natuurlijk	natuurlijk	ja
3/05/2012	2	5	licht	bruin		homogeen	vrij	leemig zand	ovaal	duidelijk	botmateriaal	kuil		
3/05/2012	2	6	licht	bruin	grijs	gevekt	vrij	leemig zand	rond	onduidelijk		natuurlijk		
3/05/2012	2	7	licht	bruin		homogeen	vrij	leem	rechthoekig	onduidelijk		gracht		
3/05/2012	3	1	donker	bruin		homogeen	vrij	leem	rond	duidelijk		kuil		
3/05/2012	3	2	licht	bruin		homogeen	vrij	leem	rechthoekig	duidelijk		gracht		
3/05/2012	3	3	donker	bruin		homogeen	vrij	leem	onregelmatig	duidelijk	vorstwiagen	natuurlijk		
3/05/2012	3	4	licht	bruin	grijs	gevekt	vrij	leem	onregelmatig	duidelijk		gracht		
3/05/2012	3	5	licht	bruin	grijs	gevekt	vrij	leem	rond	onduidelijk		natuurlijk		
3/05/2012	4	1	licht	grijs	bruin	gevekt	vrij	leem	rond	onduidelijk		natuurlijk	natuurlijk	ja
3/05/2012	5	1	licht	bruin		homogeen	vrij	leem	rechthoekig	onduidelijk		gracht		
3/05/2012	5	2	licht	bruin	grijs	gevekt	vrij	leem	onregelmatig	onduidelijk		R		
3/05/2012	3	6	licht	bruin	grijs	gevekt	vrij	leem	rond	onduidelijk		natuurlijk	natuurlijk	ja
3/05/2012	6	1	licht	bruin	grijs	homogeen	vrij	leem	onregelmatig	onduidelijk		natuurlijk		
3/05/2012	6	2	licht	grijs	wit	gevekt	vrij	leem	rond	onduidelijk		natuurlijk		
3/05/2012	7	1	licht	bruin	zwart	gevekt	vrij	leem	onregelmatig	onduidelijk	aardewerk, metaal	brandrestengraf		
3/05/2012	7	2	licht	bruin		homogeen	vrij	leem	rechthoekig	duidelijk		gracht		
3/05/2012	8	1	licht	bruin	grijs	gevekt	vrij	leem	rechthoekig	onduidelijk		paalspoor	antropogeen	ja
3/05/2012	8	2	licht	grijs	bruin	gevekt	vrij	leem	rechthoekig	onduidelijk		gracht		
3/05/2012	8	3	licht	bruin		gevekt	vrij	leem	onregelmatig	onduidelijk		natuurlijk		
3/05/2012	8	4		bruin		gevekt	vrij	leem	onregelmatig	duidelijk		kuil		
4/05/2012	9	1	licht	bruin	wit	gevekt	vrij	leem	vierkant	onduidelijk		natuurlijk		
4/05/2012	11	1	licht	bruin	wit	gevekt	vrij	leem	rond	onduidelijk		natuurlijk		
4/05/2012	12	1	licht	bruin	wit	gevekt	vrij	leem	rond	onduidelijk		natuurlijk		

9.6 Vondstenlijst

Datum	Vondstnr.	Locatie			Inzamelin gswijze	Aardewerk			Metaal				As, sintels, slakken	Totaal aantal fragm.
		Werkput	Spoor	Kadastraal perceel		Vaatwerk	Bouwmate riaal	Andere	Munt	Bouwmate riaal	Gebruiksv oorwerp	Andere		
4/05/2012	V001	7	1	vak 4, laag a	C	1								1
4/05/2012	V002	7	1	laag b	V	7								7
4/05/2012	V003	7	1	vak 1, laag b	C					1				1
4/05/2012	V004	7	1	vak 2, laag b	C			1		6				7
4/05/2012	V005	7	1	vak 3, laag b	C					1			2	3
4/05/2012	V006	7	1	vak 4, laag b	C	5							1	6
4/05/2012	V007	7	1	vak C0, laag b	C	29								29
3/05/2012	V008	3	3		V		1							1
Totaal						42	1	1	0	8	0	0	3	55
Totaal per hoofdcategorie								44	0			8	3	55

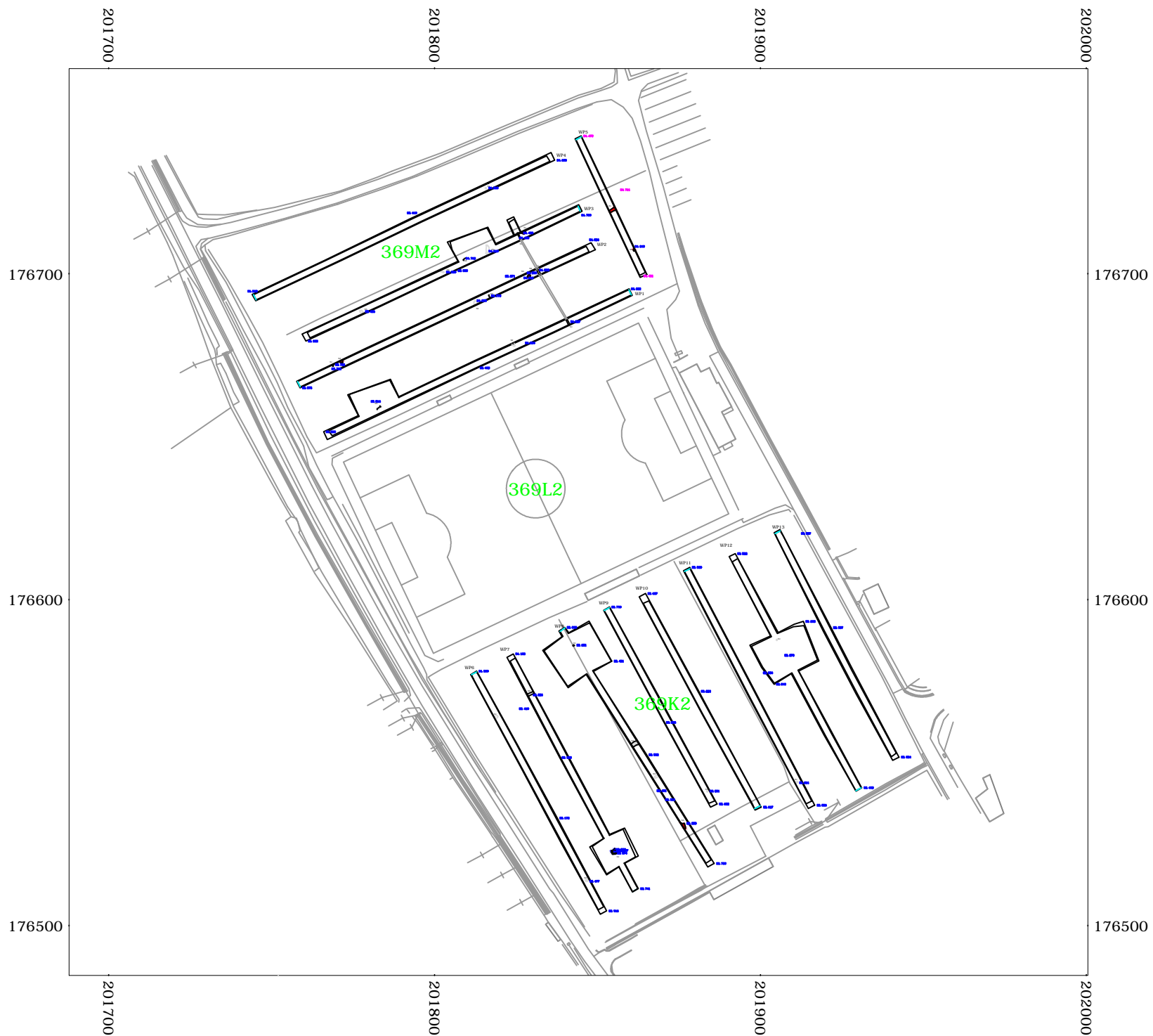
9.7 Monsterlijst

MB01 (bulkstaal 10 l)	WP7 S1	Kwadrant 1	Laag A
MB02 (bulkstaal 20 l)	WP7 S1	Kwadrant 1	Laag B

MB = bulkmonster

9.8 CD-rom

Inventarislijsten van het gerecupereerde vondstenmateriaal, van de sporen met beschrijving, van alle tekeningen en van alle foto's zijn digitaal beschikbaar. Dit is tevens het geval voor het dagboek, de foto's, de plannen en tekeningen.

Archeologisch vooronderzoek Geetbets - Ganzenweg

Plan 1 Situering op kadasterplan

Niet onderzoekbare zone

Werkputten

Natuurlijk spoor

Structuur

Hoogte spoor in m TAW

Profielen

Romeinse tijd

Nieuwste tijd

Onbepaalde datering

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Geetbets - Ganzenweg

Plan 1 Situering op ontwerpplan

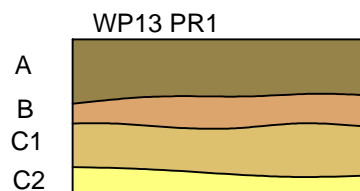
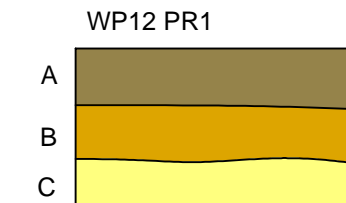
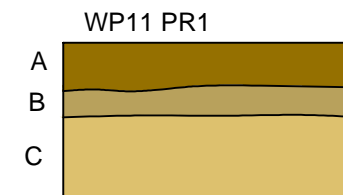
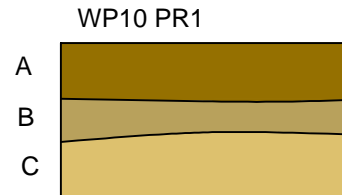
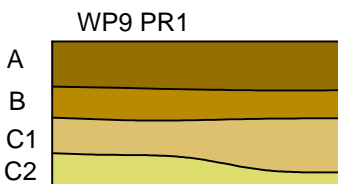
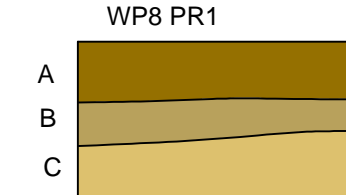
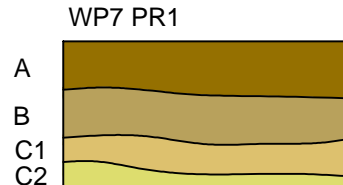
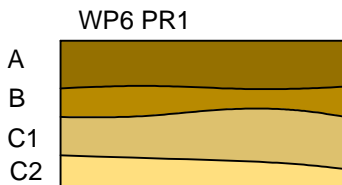
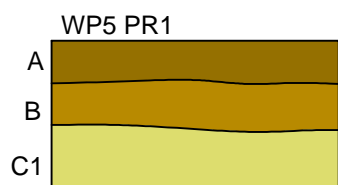
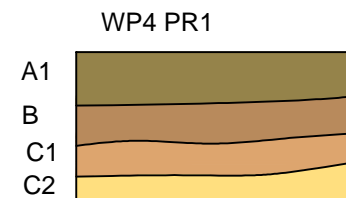
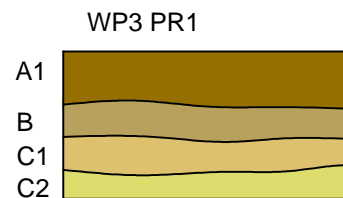
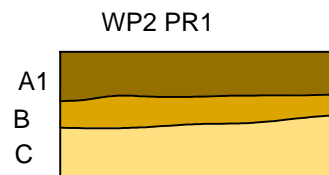
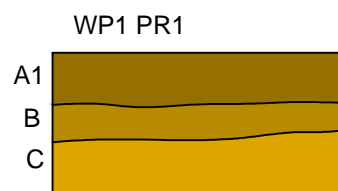
Niet onderzoekbare zone	
Werkputten	
Natuurlijk spoor	
Structuur	
Hoogte spoor in m TAW	
Profielen	
Romeinse tijd	
Nieuwste tijd	
Onbepaalde datering	

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

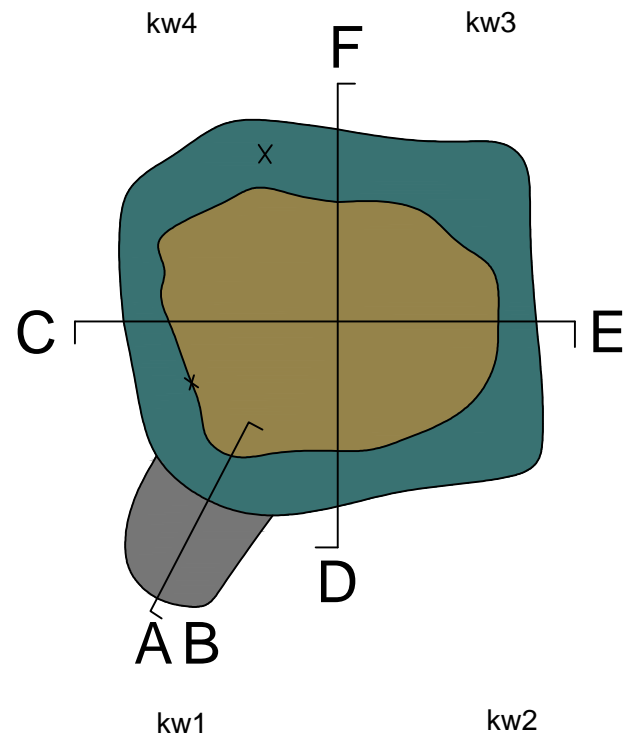
All-Archeo bvba

1m

vlak

WP7 S1

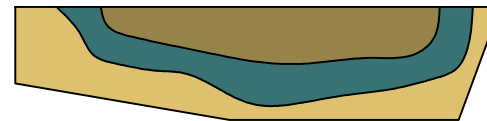
WP7 S1 AB

WP8 S1

WP7 S1 CE

WP7 S1 DF

